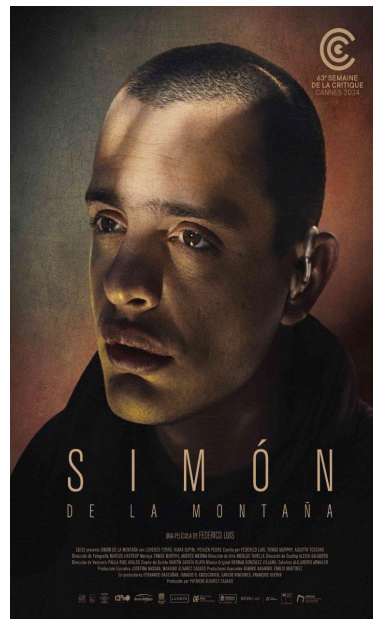

La discapacitat com a refugi de la normalitat

A finals dels noranta, el cineasta danès Lars Von Trier va anunciar l'arribada del seu moviment Dogma 95 amb una pel·lícula titulada *Los idiotas*. En ella una sèrie de personatges sense discapacitats que pertanyien a una companyia de teatre simulaven tenir una sèrie de trastorns neurològics per refugiar-se en un altre món diferent. Volien viure una vida més plàcida que la marcada per les normes socials, els compromisos laborals i apartar-se de tot el que implica assumir la normalitat. Lars Von Trier volia construir una falla sobre els límits entre seny i folia, utilitzant la provocació com a norma d'estil. A *Simón de la montaña*, notable pel·lícula del cineasta argentí Federico Luis Tachella, el protagonista Simón és un noi de vint-i-dos anys que viu a prop de la serralada dels Andes. El seu comportament podria ser el d'aquells idiotes de la pel·lícula de Lars von Trier si no fos que el malestar i els trastorns mentals que viu són diferents. En certa manera són el mirall del malestar joventut que ha vist com la seva salut mental es convertia en el punt feble que marca conductes i estigmes a la seva generació. Simón també simula que és un discapacitat. Utilitza un sonotone per simular una sordesa que mai no ha tingut, mou compulsivament el cap i estableix relacions amb un grup de discapacitats. Simón és sotmès a les mateixes tres qüestions des de l'inici fins al final del llargmetratge: "Com et dius?", "quina edat tens?" i, "tens el certificat de discapacitat?". El noi contesta: "Em dic Simón", "tinc vint anys" i "no el tinc", per, a continuació, enumerar les seves limitades habilitats cognitives. A l'administració li demanen el carnet de discapacitat i ell no en té perquè simula.

L'actuació de Simón no és només una farsa o una provocació, ja que darrere el personatge que acaba construint s'hi amaga un fort desequilibri psicològic. Al món de la discapacitat descobreix una alteritat a la normalitat, allà hi troba una pau que no troba al món real on treballa com a ajudant de mudances. Al costat d'alguns joves discapacitats es pot convertir en un voyeur de les experiències sexuals dels altres, pot posar la seva vida en risc i pot qüestionar el món de les normes establertes. L'òpera prima de l'argentí Fe-

SIMÓN DE LA MONTAÑA

País: Argentina, 2024

Direcció: Federico Luis

Guió: Federico Luis, Tomas Murphy, Agustín Toscano

Intèrprets: Lorenzo Ferro, Kiara Supini, Pehuén Pedre

Gènere: Drama

Durada: 98 min

Idioma: Castellà

derico Luis Tachella posa sobre la taula l'avorriment vital de Simón, un estancat actor de teatre, i el seu problemàtic desig d'aconseguir un document de discapacitat que, com un amulet, atregui més oportunitats. Els moviments erràtics de cap i ulls, i les faccions amb prou feines responsives a l'estímul que el noi imita, seguint les instruccions de Pehuén, un amic amb diversitat funcional, plantegen aquesta condició. Simón vol trobar una via d'escapament a la realitat de Simón. El protagonista trobarà la seva pròpia comunitat al costat d'un grup de discapacitats i establirà amistat amb Colo, una jove amb síndrome de Down.

El cineasta Federico Luis Tachella vol dur a terme un complex exercici fílmic que, per una banda, li serveixi qüestionar ment moral amb la qual es projecta a la pantalla el tema la discapacitat. La seva perspectiva moral el porta a rebutjar el bonisme i a criticar la compassió. Per altra banda, vol posar sobre la taula el problema dels desequilibris emocionals i existencials d'una joventut que tot sovint veu alterada la seva salut mental. *Simón de la montaña* està rodada amb gran força visual pel cineasta argentí Federico Luis i interpretada amb inusitada convicció per Lorenzo Ferro. Al final, tota frontera que es vulgui generar al voltant de la pretesa normalitat es dilueix i tot allò que es troba més ocult a l'interior del cervell cobra una inusitada presència fílmica.

Àngel Quintana

Col·lectiu de Crítics de Cinema de Girona